

REAKTIES VAN LEZERS

DENNENORCHIS

In het decembernummer van het Natuurhistorisch Maandblad van 1997 las ik dat men in 1996 een nieuwe groeiplaats van de Dennenorchis (*Goodyera repens*) ontdekte. Deze orchidee werd waargenomen in een aanplant van Grove den in de Brunsummerheide. Het is wel verheugend vast te stellen dat zeldzame soorten plots opduiken. De auteurs be-

weren dat de dichtstbijzijnde groeiplaatsen zich bevinden in de Ardennen en in de Eifel. Dit klopt wel niet. De Belgische atlas van VAN ROMPAEY & DELVOSALLE (1972) geeft voor Vlaanderen vier uurhokken aan: twee in de Antwerpse Kempen (omgeving Ravels, Turnhout) en twee in de Limburgse Kempen (omgeving As, Zutendaal).

Ook zeer recent (1992) werd de Dennenorchis in drie kilometerhokken gevonden in de

Limburgse Kempen. De (Belgisch) Limburgse Atlas (BERTEN, 1993) geeft die drie plaatsen aan te Maasmechelen en te Lanaken.

De zeldzaamheid van de vondst in de Brunsummerheide moet dus wel wat gerelativeerd worden, maar toch is en blijft het een mooie ontdekking.

Bert Berten

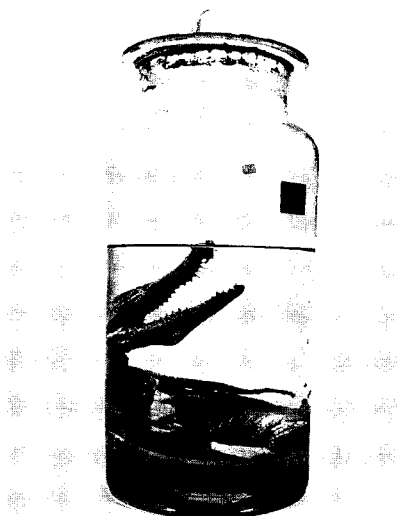
KORTE MEDEDELINGEN

ALLES UIT DE KAST!

Van 1 februari t/m 10 mei 1998 is de tentoonstelling "Alles uit de Kast!" te zien in het Natuurmuseum Nijmegen. De deuren van het depot zwaaien eindelijk open. Het museum leegt haar kasten en zet nog nooit vertoonde collectiestukken in het daglicht. Curiosa en buitensporige objecten staan naast meer alledaagse planten en dieren uit de omgeving. Een eenmalige kans voor bezoekers om zich te verwonderen over de veelvormigheid van de natuur.

In de tentoonstelling is gekozen voor drie verschillende benaderingswijzen. Bij de eerste benaderingswijze gaat het om afzonderlijke objecten. Allerlei markante, hilarische en opmerkelijke voorwerpen kwamen te voorschijn bij het samenstellen van de expositie. De bezoeker krijgt de kans kennis te maken met het zeldzame vogelbekdier uit Australië, een pipapad uit de Amazone en een jaquar in gevecht met een slang. Behalve een heus rariteitenkabinet met bizarre kleinoden zijn er vitrines met allerlei exotische en historische voorwerpen, zoals koloniale waren uit een oude schoolcollectie. Een glazen stolp met tropische vogels getuigt van de kitscherige wijze van opzetten in vroegere tijden.

De tweede benaderingswijze toont objecten uit de collectie rond een thema. Aan bod komen bijvoorbeeld: de verschijningsvormen van lieveheersbeestjes, objecten met een symbolische waarde, gespikkelde vogels en uitgestorven planten en dieren. Bij het thema "troittoirplanten" staat de bezoeker stil bij planten waar hij normaal aan voorbij

loopt, zoals kruipertje en straatliefdegras. Bekende Nederlanders doen ook een greep uit de kast en maken hun eigen favouriete combinatie.

Tenslotte is er een gedeelte waarin de bezoeker ziet hoe het museum verzamelt. Wat gebeurt er met een aangereden dier dat een vinder binnenbrengt? Hoe gaat de conservator te werk bij het opzetten? De bezoekers krijgen op een beeldende manier antwoord op deze vragen.

De collectie van het museum heeft een zeer brede samenstelling: van flora en fauna tot geologie. De nadruk bij het verzamelen ligt echter op de regio. De collectie is dan ook een afspiegeling van de natuurlijke rijkdom van het Rijk van Nijmegen en vormt daardoor een waardevolle bron van gegevens. Een interactief computerprogramma biedt de mo-

gelijkheid een gedeelte van de collectie nader te bekijken; aan de hand van animaties, beelden teksten en geluid kan de bezoeker zijn kennis rond een favouriet collectie-onderdeel verdiepen.

Het Natuurmuseum is gevestigd in de voormalige synagoge aan de Gerard Noodtstraat 121 te Nijmegen. De openingstijden zijn: maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur en zondag van 13.00 tot 17.00 uur. Op zaterdag is het museum gesloten.

HUGO DE VRIES-JAAR 1998

Volgend jaar is het honderdvijftig jaar geleden dat de Nederlandse botanicus Hugo de Vries werd geboren. De Vries (1948-1935), rond de eeuwwisseling hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam en directeur van de Amsterdamse Hortus Botanicus, is internationaal één van de meest bekende Nederlandse natuurwetenschappers. Hij ontdekte de erfelijkheidswetten van Mendel opnieuw, nadat deze jaren onopgemerkt waren gebleven, en ontwikkelde de mutatieleer als verklaring van de evolutie. Volgens deze mutatieleer verliep de evolutie niet geleidelijk, als gevolg van aanpassing aan de omstandigheden, zoals Darwin naar voren had gebracht, maar in kleine sprongen. Deze werden veroorzaakt door veranderingen in het erfelijk materiaal. De natuurlijke selectie bepaalde vervolgens welke mutanten zouden overleven. Hugo de Vries voorzag, vol idealisme, dat kennis van de mechanismen waarmee nieuwe soorten zich ontwikkelen het ooit moge-